

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
13.6.2005

2

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Moravskoslezském kraji v roce 2004

*Tuberculosis and diseases of the respiratory system - activity in branch
in the Moravskoslezský region in 2004*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Moravskoslezském kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Moravskoslezský in 2004 contains data about out patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Všechna ambulantní oddělení (pracoviště) tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN), včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na zřizovatele, vyplňují za uplynulý rok statistický výkaz A (MZ) 1-01. Výkaz slouží k získání základních informací o počtu poskytnutých ošetření, personálním zajištění oboru, o osobách dispenzarizovaných pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí, o osobách se zvýšeným rizikem onemocnění TBC a plicní rakovinou a o počtu očkovaných osob. Údaje o lůžkovém fondu oboru byly převzaty z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2004 (Sbírka zákonů ČR, částka 124 ze dne 12.11.2003, formou vyhlášky ČSÚ č. 371/2003 Sb. a její samostatné přílohy).

Návratnost výkazů činila 97 %. Uvedené údaje jsou publikovány ze skutečného sběru dat. V Moravskoslezském kraji byla péče v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) poskytována ve zdravotnických zařízeních resortu zdravotnictví a spravedlnosti.

Ambulantní péči na 34 odděleních a pracovištích TRN zabezpečovalo celkem 38,70 lékařů a 80,55 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (v přepočteném počtu), vč. smluvních pracovníků.

V průběhu roku 2004 poskytla tato oddělení a pracoviště 284 740 (ČR 2 067 145) ošetření – vyšetření (dále jen ošetření), úbytek pouze o 0,5 % proti roku 2003. Nejvíce ošetření v relaci na 10 000 obyvatel bylo provedeno v okrese Ostrava 3 242 a Nový Jičín 3 078, nejméně v okrese Karviná 1 142, i když okres patří a hlavně v minulosti patřil

k oblastem s těžkým průmyslem v kraji. Relace za kraj činila 2 262 ošetření na 10 000 obyvatel (ČR 2 025).

V relaci na 1 lékaře a den připadlo v kraji 33 ošetření (ČR 29), nejvíce v okrese Bruntál 43 a nejméně v okrese Opava 28 ošetření.

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 9 516 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho 64,3 % osob ve skupině R1 a 35,7 % ve skupině R2.

Děti mladší 15 let představovaly 3,9 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou.

Sledovanou skupinou osob se zvýšeným rizikem plicního onemocnění byli také kuřáci s vysokým konzumem cigaret (více než 20 cigaret denně po dobu nejméně 20 let, popř. ve věku nad 45 let), kterých bylo evidováno v kraji 23 472 osob (ČR 136 665). Osob s dysplastickými buňkami ve sputu bylo v kraji celkem 93 (ČR 753). Další sledovanou rizikovou skupinou byly osoby s profesionální expozicí kancerogenů, jejichž počet v Moravskoslezském kraji dosáhl 2 928 případů a činil tak téměř polovinu počtu osob této sledované skupiny celé ČR (6 524).

Nově nebo na základě negativní tuberkulinové zkoušky bylo u 9 939 (ČR 101 438) osob provedeno BCG očkování, z toho 3,8 % u dětí ve stáří 0 až 42 dní, 8,8 % u 2letých dětí, 81,1 % u 11letých dětí a 6,3 % u ostatních osob.

Do 42 dnů svého života nemohlo být vůbec očkováno 138 dětí, v České republice to bylo 1 190 dětí.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 81 339 osob, z toho 63,5 % mužů. Děti ve věku do 15 let tvořily 0,1 % celkové dispenzarizace. Nárůst dispenzarizovaných osob činil 9 % proti roku 2003. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida (J41.0-8, J42, J44.0-9) 41,3 %, astma bronchiale (J45.1-9, J46) 19,9 % a pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J63.0-8, J64, J65, J66.0-8) 13,5 %.

Pro nově zjištěná netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo v roce 2004 dispenzarizováno 10 594 osob, z toho 55,7 % mužů. Tato nově zjištěná onemocnění se podílela na celkové dispenzarizaci 13,0 %.

V přepočtu na 10 000 obyvatel relace Moravskoslezského kraje 646,80 dispenzarizovaných osob vysoce překročila relaci za Českou republiku 512,18 osob.

V Moravskoslezském kraji bylo k 31.12.2004 v nemocnicích 6 plicních oddělení a 4 plicní oddělení v odborných léčebných ústavech. Využití lůžek ve dnech v nemocnicích kraje 276,5 bylo vyšší než v České republice 266,2, v OLÚ činilo využití ve dnech v kraji 232,5 a nedosáhlo využití v České republice 250,1 dne. Průměrná ošetřovací doba v nemocnicích kraje 12,1 byla téměř shodná s průměrem v ČR 11,7 dne. Průměrná ošetřovací doba v OLÚ České republiky 35,0 dne byla jen nepatrně vyšší než průměrná ošetřovací doba v kraji 33,4 dne. Prostož lůžka ve dnech na jednoho hospitalizovaného z lůžek schopných provozu činil na plicních odděleních nemocnic kraje 2,0 dne (ČR 2,7) a v OLÚ kraje 14,7 dne (ČR 11,6).

ÚZIS ČR

Moravskoslezský krajský odbor

17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba

tel.: 596 913 523

e-mail: kozlikova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu zdravotnických zařízení a dle území**

1/2

Druh zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	struktura v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG ³⁾	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
Moravskoslezský kraj								
Ambulantní část lůžkových ZZ	13	16,31	42,14	45,50	129 132	3 495	45,35	7 917,4
Samostatné ordinace lékařů specialistů	15	18,40	47,55	24,45	126 365	4 845	44,38	6 867,7
Ostatní ambulantní ZZ	6	3,99	10,31	10,60	29 243	1 599	10,27	7 329,1
Celkem	34	38,70	100,00	80,55	284 740	9 939	100,00	7 357,6
Bruntál								
Ambulantní část lůžkových ZZ	3	1,00	31,25	7,00	20 129	793	65,93	20 129,0
Samostatné ordinace lékařů specialistů	1	2,20	68,75	2,00	10 402	555	34,07	4 728,2
Ostatní ambulantní ZZ	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	4	3,20	100,00	9,00	30 531	1 348	100,00	9 540,9
Frýdek-Místek								
Ambulantní část lůžkových ZZ	2	2,10	31,02	5,25	12 751	20	27,54	6 071,9
Samostatné ordinace lékařů specialistů	4	4,60	67,95	5,75	33 547	559	72,46	7 292,8
Ostatní ambulantní ZZ	1	0,07	1,03	1,00	-	1 105	-	-
Celkem	7	6,77	100,00	12,00	46 298	1 684	100,00	6 838,7
Karviná								
Ambulantní část lůžkových ZZ	3	3,40	97,14	9,50	31 486	958	99,96	9 260,6
Samostatné ordinace lékařů specialistů	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní ambulantní ZZ	1	0,10	2,86	-	14	-	0,04	140,0
Celkem	4	3,50	100,00	9,50	31 500	958	100,00	9 000,0
Nový Jičín								
Ambulantní část lůžkových ZZ	1	1,00	18,52	1,00	7 160	58	14,60	7 160,0
Samostatné ordinace lékařů specialistů	2	4,40	81,48	8,20	41 867	1 667	85,40	9 515,2
Ostatní ambulantní ZZ	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	3	5,40	100,00	9,20	49 027	1 725	100,00	9 079,1

**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu zdravotnických zařízení a dle území**

2/2

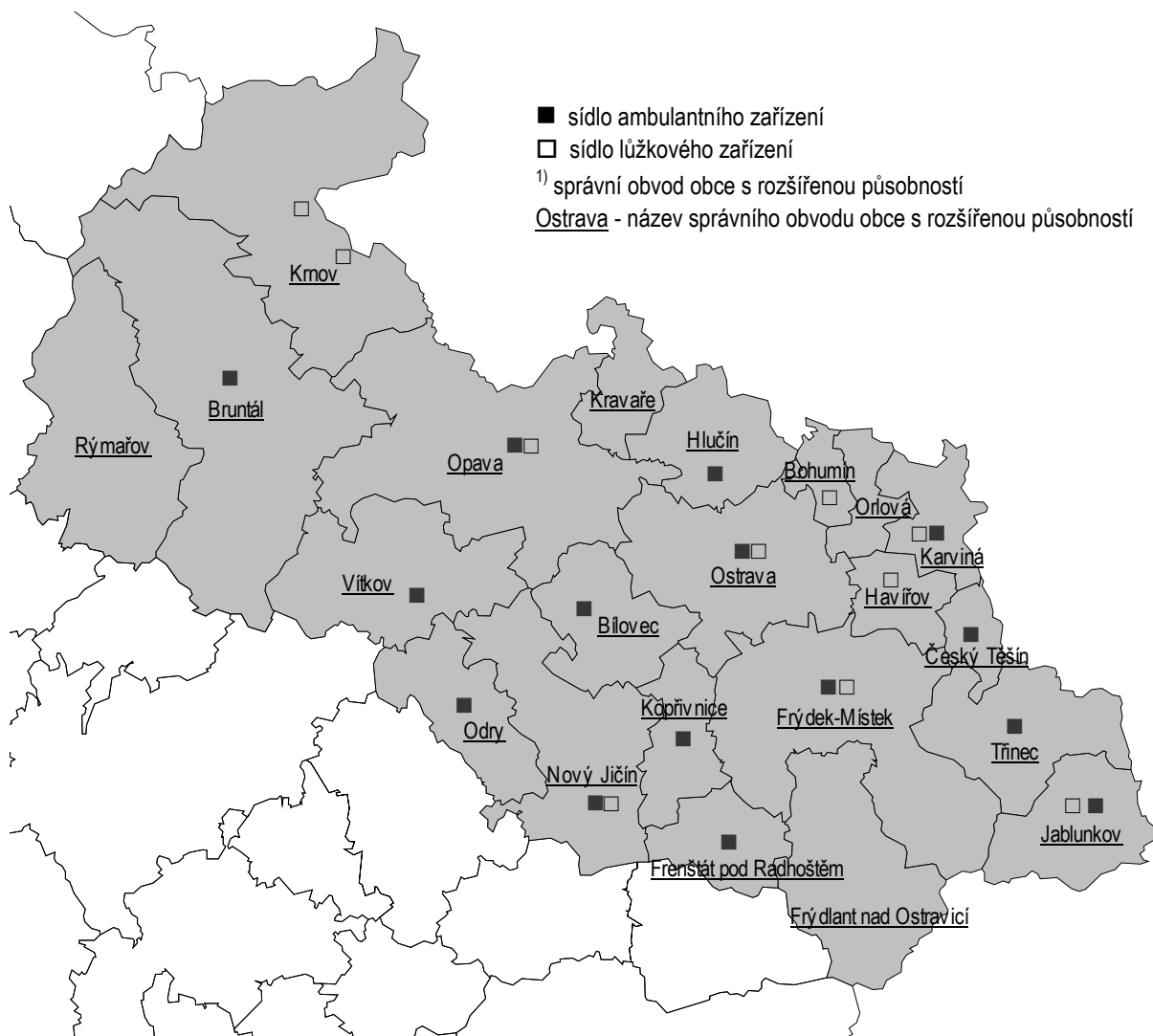
Druh zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	struktura v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG ³⁾	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
Opava								
Ambulantní část lůžkových ZZ	1	1,88	43,93	2,00	3 442	-	13,14	1 830,9
Samostatné ordinace lékařů specialistů	2	2,40	56,07	5,20	22 755	2 058	86,86	9 481,3
Ostatní ambulantní ZZ	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	3	4,28	100,00	7,20	26 197	2 058	100,00	6 120,8
Ostrava								
Ambulantní část lůžkových ZZ	3	6,93	44,57	20,75	54 164	1 666	53,53	7 815,9
Samostatné ordinace lékařů specialistů	6	4,80	30,87	3,30	17 794	6	17,59	3 707,1
Ostatní ambulantní ZZ	4	3,82	24,57	9,60	29 229	494	28,89	7 651,6
Celkem	13	15,55	100,00	33,65	101 187	2 166	100,00	6 507,2

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských povoláních § 5 - § 21

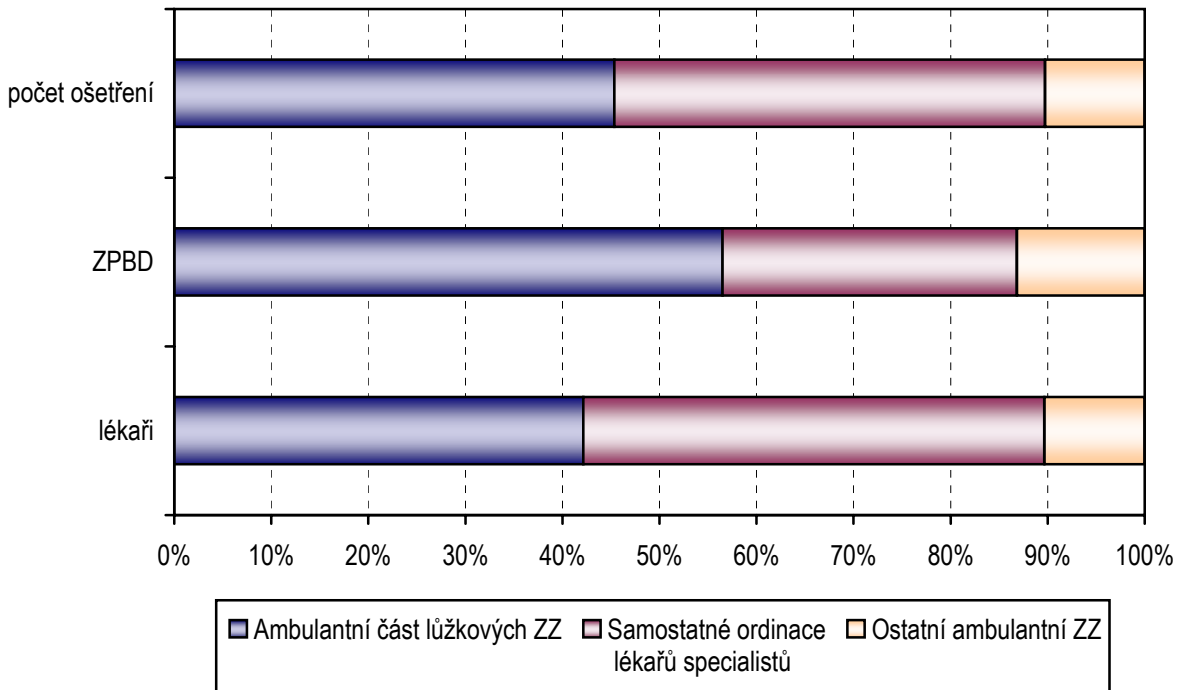
³⁾ Očkování BCG prováděná na pracovištích kalmetizace nejsou zahrnuta do celkového počtu ošetření

Síť zdravotnických zařízení Moravskoslezského kraje poskytujících ambulantní péči oboru TRN dle ORP ¹⁾

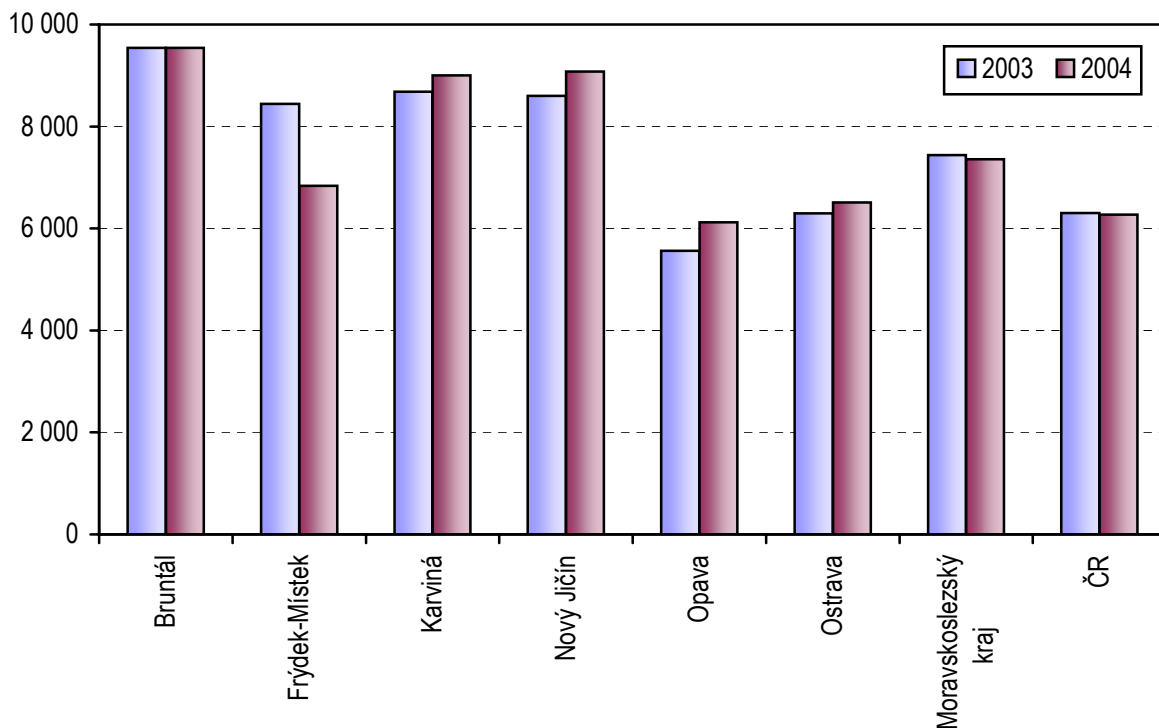

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

Struktura personálního zajištění a počtu ošetření oboru TRN dle poskytovatele ambulantních služeb

Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 a 2004

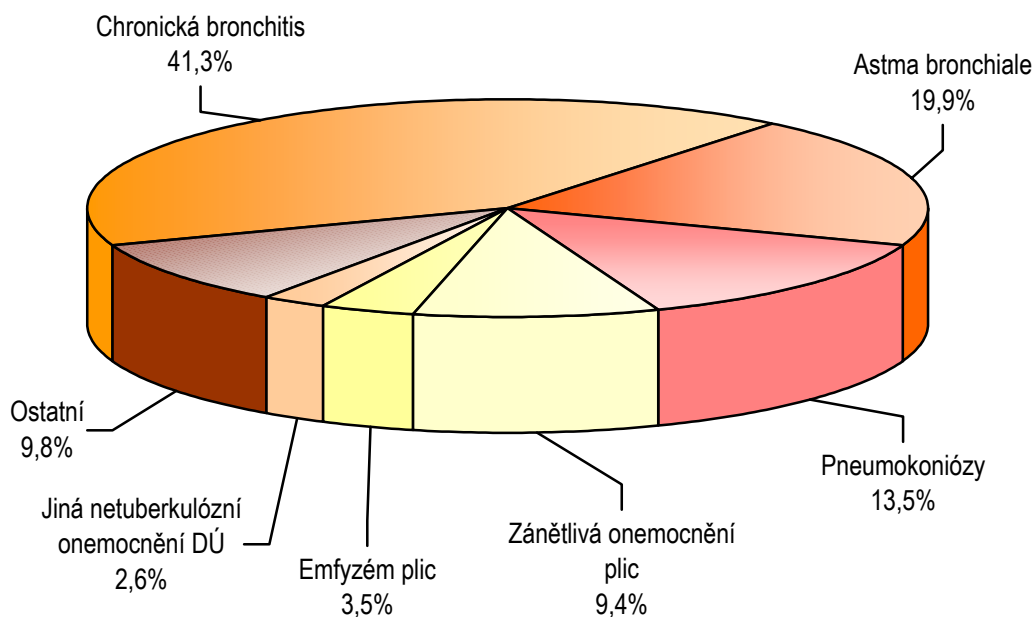

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	Moravskoslezský kraj				z celku kraje osoby nově přijaté ¹⁾		
	celkem	z toho		na 10 tis. obyvatel	muži	ženy	
		ženy	děti (0-14 let)				
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33-C34, C39.9)	1 327	391	-	10,55	285	97	18,00
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	346	88	-	2,75	71	25	1,57
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	506	211	-	4,02	26	17	4,12
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	7 686	2 954	56	61,12	1 982	1 680	48,23
Chronická bronchitida (J41-J42, J44.0-9)	33 588	12 903	8	267,09	1 845	1 238	228,37
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	16 169	9 208	42	128,57	941	1 293	131,57
Emfyzém plic (J43.0-9)	2 878	1 063	-	22,89	164	76	12,10
Bronchiectázie (J47)	1 491	522	1	11,86	57	39	4,76
Sarkoidóza (D86.0,2)	941	523	-	7,48	44	33	8,08
Pneumokoniózy (J60-J66)	10 971	30	-	87,24	115	1	14,24
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	868	442	1	6,90	42	35	5,62
Nenádor. onemocnění pohrudnice (J86-J94)	1 105	334	-	8,79	47	34	8,25
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	1 375	476	-	10,93	125	69	8,48
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	2 088	516	-	16,60	153	60	18,78
Celkem	81 339	29 661	108	646,80	5 897	4 697	512,18

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Struktura dispenzarizovaných pacientů

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Bruntál	563	1	424	40	4 929
Frýdek-Místek	1 142	-	838	88	1 539
Karviná	1 303	2	374	33	1 533
Nový Jičín	732	-	327	155	2 413
Opava	343	-	318	16	1 851
Ostrava	2 036	6	1 116	27	14 228
Moravskoslezský kraj	6 119	9	3 397	359	26 493
ČR	35 836	109	32 956	2 593	143 942

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny se přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I, tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I, tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže:

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Počet	6	43	4	22
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	22,82	175,79	12,91	76,12
ZPBD ²⁾ celkem	80,00	589,07	73,06	406,91
sestry ²⁾ u lůžka	72,00	552,07	64,31	366,54
ZPOD ²⁾	32,00	173,48	21,00	107,44
Průměrný počet lůžek	248,23	1 677,95	397,00	2 115,67
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	187,5	1 220,2	252,1	1 445,6
na 1 lékaře	8,2	6,9	19,5	19,0
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,6	2,2	3,9	3,9
Počet lékařů na 100 lůžek	9,79	10,84	3,25	3,63
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	34,33	36,32	18,40	19,39
Počet hospitalizovaných	5 691	38 129	2 760	15 111
Nemocniční letalita	85,6	84,4	45,2	49,6
Využití lůžek ve dnech	276,5	266,2	232,5	250,1
Průměrná ošetrovací doba	12,1	11,7	33,4	35,0
Prostoj lůžek ³⁾	2,0	2,7	14,7	11,6

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava

Nemocnice ve Frýdku-Místku

Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj

Nemocnice s poliklinikou Nový Jičín

Slezská nemocnice v Opavě

Vítkovická nemocnice BMA, a.s.

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Léčebna TRN Žáry

Léčebna TRN Ježník

Sanatorium Jablunkov, OLÚ TRN

OLÚ Metylovice - Moravskoslezské sanatorium